

Aortas loka *bovine arch* varianta incidence slimniekiem ar akūtu *Stanford B* tipa aortas disekciju un tā ietekme uz ārstēšanas iznākumu

*Arturs Barkāns*¹, *Spyridon N. Mylonas*¹,
*Marius Ante*², *Moritz S. Bischoff*²,
*Dittmar Böckler*², *Jan Sigge Brunkwall*¹

¹ *Ķelnes Klīniskā universitātes slimnīca,
Asinsvadu ķirurģijas klīnika, Vācija*

² *Heidelbergas Klīniskā universitātes slimnīca,
Asinsvadu ķirurģijas klīnika, Vācija*

Ievads. Aortas loka *bovine arch* variants pēc daudzu demogrāfisku pētījumu datiem tiek pieskaitīts otram biežākajam normālajam anatomiskajam variantam, un tā incidence populācijā ir 8–25%. Pēdējo laiku pētījumi vērš uzmanību uz šī anatomiskā varianta ietekmi uz aortas patoloģijas rašanos un uz tās attīstību kopumā. Pēc mūsu rīcībā esošajiem datiem līdz šim nav veikti pētījumi, kuros tiek atsevišķi pētīta šī anatomiskā varianta esamība slimniekiem ar aortas B tipa disekciju. Ne mazāk aktuāls temats pasaulē ir šo slimnieku ārstēšanas iznākumu prognostisko faktoru apzināšana.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija noteikt aortas loka *bovine arch* varianta incidenci akūtu un subakūtu B tipa aortas disekciju slimnieku vidū un noteikt šī anatomiskā varianta ietekmi uz B tipa aortas disekcijas slimnieku ārstēšanas iznākumu.

Tika veikta retrospektīva divu prospektīvi veidotu datubāzu analīze slimniekiem, kas stacionēti ar akūtu un subakūtu A un B (pēc *Stanford*) tipa disekciju divās universitātes slimnīcās no 2006. gada jūnija līdz 2016. gada decembrim. Visas diagnostiskās DT angiogrāfijas retrospektīvi analizēja divi neatkarīgi izmeklētāji. Kontrolgrupā tika ietverti 110 onkoloģiskie slimnieki ar normālu aortas anatomiju, kuriem diagnostikā tika veikta DT angiogrāfija. Slimnieki ar kongenitāliem sirds defektiem vai saistaudu saslimšanām netika ietverti analīzē. *Bovine arch* varianta esamība tika definēta kā *tr. brachicephalicus* un *a. carotis communis sin.* kopēja atdalīšanās stumbra (*a. innominata*) esamība (BA1) vai *a. carotis communis sin.* atdalīšanās no *tr. brachicephalicus* (BA2)

Rezultāti. Pētījuma gaitā tika apzināti 154 slimnieki (vidējais vecums 58,75 ± 12,89, 64,3% vīrieši) ar akūtu / subakūtu aortas B tipa disekciju. Kopumā (iekļaujot kontrolgrupas slimniekus) tikušas izmeklētas 264 DT angiogrammas. Pētījuma kohortā mēs novērojām 18,2% (n = 48) *bovine arch* gadījumus. Izolēti atējoša *a. vertebralis sin.* konstatēta 13 slimniekiem (4,9%), un aberanti atējoša *a. subclavia dx.* – 5 gadījumos (1,9%).

B tipa disekciju grupā mēs nekonstatējām statistiski nozīmīgu atšķirīgu incidenci salīdzinājumā ar kontrolgrupu (18,8% vs. 17,3%, p = 0,435). 30 dienu mirstība B tipa disekciju grupā novērota 12 gadījumos (7,8%). Visā novērošanas periodā (vidēji 27,8, periods 1,3–172,5 mēneši) 13 slimnieku dati bija zaudēti. Starp pārējiem atlikušajiem mirstība sasniedza 18 gadījumus, kopā – 21,3% (n = 30) mirstība.

Multivariablā analīze atklāja *bovine arch* esamību B tipa disekciju slimniekiem kā neatkarīgu prognostisku faktoru kopējai mortalitātei (*Adjusted OR* 3,44, 95% TI: 1,2–9,8).

Secinājumi. Mūsu pētījumā netika konstatēta statistiski nozīmīga atšķirība *bovine arch* incidence slimniekiem ar B tipa aortas disekciju salīdzinājumā ar kontrolgrupu. Savukārt *bovine arch* esamība slimniekiem ar akūtu un subakūtu B tipa aortas disekciju ļauj uzskatīt to par prognostisko faktoru mortalitātei. Ir nepieciešama šī novērojuma tālāka izpēte lielāku kohortu pētījumos.